

Jóla

FRÉTTABRÉF BSS

EFNI BRÉFSINS:

Sæðisdropinn 2/2007	2
Bændur stórtækir í vélakaupum	3
Af hauststarfinu í sauðfjárrækt 2007	4
Hrossaræktin – skýrsluskil o.fl.	7
Brunavarnir ofarlega í huga bænda	8

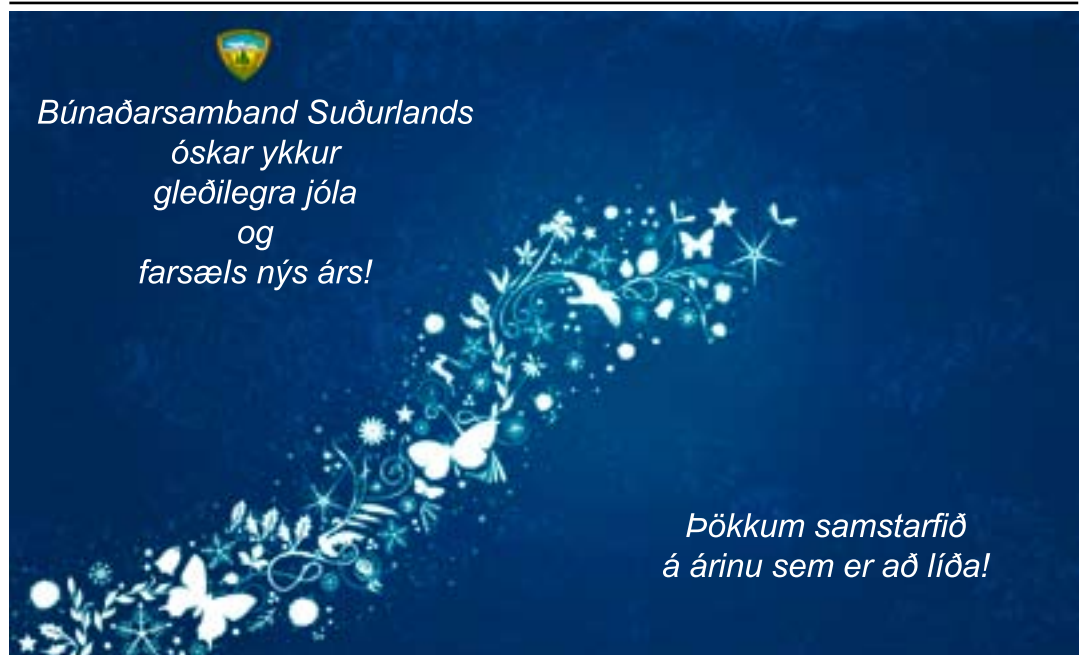
Útigönguhross

Í því feiknarlega rysjóttá tíðarfari sem ríkt hefur síðustu mánuði hefur undirrituðum oft orðið hugsað til útigönguhrossa. Veðurlagið hefur einkennst af mikilli úrkomu, hitastigi sem rokkar kringum frostmark og leiðir af sér ýmist rigningu, slyddu eða snjó og tíðum hvassviðrum. Skilyrðin hafa verið eins fjarri því að vera hagfelld útigönguhrossum sem hugsast getur, þau ná aldrei að þorna á feldinn, standa mikið í höm og er stórhætt við að tapa holdum. Holdhnjóskar í feldi verða algengir við þessar aðstæður, einkum í hrossum sem ekki fóru vel feit inn í haustið, og feldur sem er alsettur hnjóskum veitir ekki þá einangrun og vörn sem hrossunum er nauðsynleg. Nokkur dæmi hefur undirritaður séð í haust um hross í "hnjóskabrynju" frá makka aftur á tagrlót, tilfelli sem hafa krafist tafarlausrar meðhöndlunar á húsi.

Það er því einlæg ósk mín að hrossaeigendur sinni eftirlitsskyldu sinni af sérstakri alúð á þessu hausti og vetri. Grípi í taumana áður en hross fara að tapa holdum eða hnjóskast til skaða, tryggja hrossunum skjól og gnægð beitar og heyja fyrr en verið hefur oft áður. Segja má að íslensk

Nautgriparæktarferð til Hollands aflýst

Vegna dræmrar þátttöku verður því miður að aflýsa fyrirhugaðri nautgriparæktarferð til Hollands sem fara átti í um mánaðmótin mars-apríl 2008. Um var að ræða nokkuð spennandi ferð en þó reyndist ekki nægur áhugi meðal kúabænda fyrir ferðinni og hefur henni því verið aflýst.

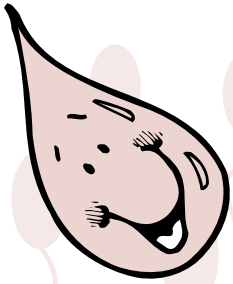

hross séu harðgerð og að nokkru leyti aðlöguð þrengingum á vetrum gegnum aldirnar. Það þýðir ekki að þau eigi bágt með að þola gott atlæti og umhirðu sem þau eiga skilið á tímum allsnægta.

Nokkur tilfelli hafa komið upp í haust um merkt óskilahross þar sem örmerking hefur ekki verið skráð í W-Feng. Við þetta verður ekki unað enda vita gagnslaust að merkja hross ef upplýsingarnar berast ekki til skráningar, hrossið er engu líklegra til að segja frá eiganda sínum og uppruna þó merkið sé í því. Örmerkingamenn sem gerast uppvisir að svo ónýtum vinnubrögðum geta að sjálfsögðu vænst þess að verða sviptir sínum réttindum. Það er því enn og aftur áréttað hér að merkingu er ekki lokið fyrr en upplýsingarnar hafa verið skráðar.

Með bestu óskum um gleðileg jól og gæfuríkt landsmótsár, öllum til handa – stöðugan 5 stiga gadd og froststillu fram á útmánuði.

Pétur Halldórsson

SÆÐISDROPINN

3/2007

Fyrri hluti 2001 árgangs nauta kom til afkvæmadóms nú í nóvember. Í heild sinni má segja að þessi árgangur komi ágætlega út, nautin eru jafnbetri en margir fyrri árgangar þrátt fyrir nokkuð dreift faðerni. Í árgangnum er að finna syni Tjakkis 92022, Smells 92028, Klerks 93021, Völsungs 94006, Kaðals 94017 auk þess sem Snarfari 93018, Blakkur 93026, Pinkill 94013 og Frískur 94026 áttu einn son hver. Synir þeirra Pinkils og Frískis munu reyndar bíða dóma fram eftir vetri eða þar til dætrahópur þeirra með afurðaupplýsingar verður orðinn stærri.

Engir verulega gallaðir dætrahópar eru á ferð undan þessum nautum hvað útlit, mjaltir og gæðaröð snertir auk þess sem óvanalega margir gefa einungis kollótta gripi. Þá eru dætrahóparnir óvanalega stórir og jafnframt jafnstórir en þeir telja flestir í kringum 90 dætur.

Ákveðið var að setja eftirtalin naut úr árgangnum í notkun, þ.e. í nautaskrá:

Húsi 01001 frá Húsatóftum, Skeiða- og Gnúpverjah. - f. Tjakkur 92022, mf. Daði 87003. Húsi gefur mjólkurlagnar kýr þó efnahlutföll séu aðeins undir meðallagi. Þessar kýr eru með frekar léttu bolbyggingu. Júgur- og spenagerð er gallalítil þó aðeins örli á full gleitt settum spenum og millispenum. Mjaltir og skap eru með miklum ágætum og þetta eru kýr sem mönnum líkar mjög vel við enda stendur Húsi með 126 í einkunn fyrir gæðaröð. Kynbótaeinkunn 109.

Úði 01004 frá Ytri-Skógum, Eyjafjöllum - f. Klerkur 93021, mf. Búi 89017. Dætur Úða eru mjög mjólkurlagnar og efnahlutföllin um eða yfir meðallagi. Þetta eru fremur stórar kýr með mikið bolrými. Júgur- og spenagerð er góð, sérstaklega er júgurgerðin sterkleg en áberandi er hve júgurband er greinilegt og spenar fremur stuttir og vel lagaðir. Mjaltir þessara kúa eru í góðu lagi en umsögn um skap þeirra er breytileg. Kynbótaeinkunn 108.

Faldur 01017 frá Skeiðháholti, Skeiðum - f. Smellur 92028, mf. Pistill 84013. Dætur Falds eru sérlega mjólkurlagnar, fituhlutfall er undir meðallagi og próteinhlutfall um meðallag. Þetta eru meðalkýr hvað stærð varðar og gallalítlar í bolbyggingu. Júgurgerð er yfirleitt góð þó allmargar kýr með full afturþungt júgur. Spennar eru fremur stuttir og vel lagaðir. Mjaltir eru í slöku meðallagi og ber smávegis á mismjöldum meðal dætra Falds. Skap fær mismunandi umsögn en telst í heildina vera yfir meðallagi. Kynbótaeinkunn 110.

Neisti 01018 frá Norður-Fossi, Mýrdal - f. Smellur 92028, mf. Bassi 86021. Mjólkurlagni dætra Neista er í góðu meðallagi, hlutfall fitu í mjólk undir meðallagi en próteinhlutfall vel yfir. Þetta eru meðalkýr að stærð en með góða bolbyggingu. Júgurgerðin er sterkleg og góð og spenar vel lagaðir þó fyrir komi að þeir séu aðeins keilulaga. Þeir eru jafnframt vel settir.

Aðeins ber á mjaltagöllum þó í heild séu þær nærri meðallagi og skapið er fremur gott. Kynbótaeinkunn 107.

Taumur 01024 frá Árbæ, Hornafirði - f. Kaðall 94017, mf. Almar 90019. Mjólkurlagni þessara kúa er í tæpu meðallagi, fituhlutfall fremur hátt og próteinhlutfall um meðallag. Þetta eru fremur stórar kýr og sterkbyggðar. Júgur eru vel löguð og vel borin, spenar yfirleitt fremur stuttir og vel lagaðir þó fyrir komi keilulaga spenar. Aðeins ber á millispenum. Gallar í mjöldum hverfandi litlir hjá þessum kúm og umsögn um skap alla jafna góð. Kynbótaeinkunn 107.

Völustakur 01026 frá Birtingaholti IV, Hrunamannhr. - f. Völsungur 94006, mf. Óli 88002. Mjólkurafköst þessara gripa eru í tæpu meðallagi en efnahlutföllin eru há, sérstaklega próteinið. Þær eru breytilegar að stærð og margar hverjar með fremur grannar malir. Júgurgerðin er góð, vel borin og sterkleg júgur. Spennar eru hins vegar aðeins í lengra lagi og lögun aðeins breytileg. Mjaltir og skap eru í góðu lagi hjá dætrum Völustakks þó örfáar kýr hafi fengið athugasemdir vegna mismjalta. Kynbótaeinkunn 109.

Snotri 01027 frá Selalæk, Rangárvöllum - f. Völsungur 94006, mf. Búi 89017. Mjólkurafköst eru í góðu meðallagi sem og efnahlutföll í mjólk. Mest ber á meðalkúm að stærð þó nokkrar þeirra séu mjög stórar. Bolbygging sterkleg. Júgurgerð er mjög góð, sterkleg og mjög vel borin júgur. Spennar eru vel settir en aðeins ber á keilulaga spenum í lengra lagi. Mjaltir og skap eru hvoru tveggja gott og lítið um athugasemdir þar að lútandi. Kynbótaeinkunn 111.

Spotti 01028 frá Brúnastöðum, Flóa - f. Kaðall 94017, mf. Búi 89017. Mjög mjólkurlagnar kýr og efnahlutfall yfir meðallagi, sérstaklega fitan. Þessar kýr eru riflega meðalkýr að stærð og bolbyggingin gallalítil. Júgurgerð er góð, vel borin júgur með greinilegt júgurband þó fyrir komi aðeins afturþungt júgur. Spennar eru nettir, vel gerðir og vel settir. Mjaltir nærri meðallagi og lítið um athugasemdir við þær og skapið fær góða dóma. Kynbótaeinkunn 113.

Kappi 01031 frá Steinsholti, Skeiða- og Gnúpverjah. - f. Völsungur 94006, mf. Búi 89017. Dætur Kappa eru mjólkurlagnar með fituhlutfall í mjólk vel yfir meðallagi en próteinhlutfall undir. Þær eru riflega meðalkýr að stærð og bolbyggingin gallalítil, margar með góða boldýpt en stundum aðeins þaklaga malir. Gallar í júgurgerð eru ekki áberandi, júgrin vel borin með greinilegt júgurband þó aðeins örli á afturþungum júgrum. Spennar eru nettir, aðeins keilulaga og stundum óþarflega utarlega settir. Umsögn um mjaltir og skap lofsamleg að öllu jöfnu. Kynbótaeinkunn 112.

Jafnframt fengu eftirtalin naut notkunardóm, þ.e. úr þeim er hægt að sérpanta sæði:

Lói 01008 - f. Klerkur 93021, mf. Kaðall 94017. Mjólurlagni í meðallagi - júgur gallalítil og spenar nettir og vel settir - aukaspenar fátíðir - mjaltir og skap í góðu lagi.

Vinur 01009 - f. Blakkur 93026, mf. Listi 86002. Mjög mjólurlagnar kýr - júgurgerð breytileg, spenar nettir en fremur keilulaga - mjaltir breytilegar og yfirleitt fundið skapi (þó ekki alvarlega).

Bónus 01013 - f. Tjakkur 92022, mf. Bassi 86021. Mjólurlagni í tæpu meðallagi - sterkleg júgurgerð og gallalítilir spenar - mjaltir og skap í góðu lagi.

Þau naut sem fengu svokallaðan C-dóm, þ.e. úr þeim verður öllu sæði hent eru:

Aspar 01003
Kolskeggur 01006
Völlur 01007
Grjóti 01010
Glópur 01011
Skrauti 01016
Klútur 01019

Þrjú naut bíða enn dóms þar sem þeir hafa ekki náð tilskyldum fjölda dætra. Þeir eru:

Giljagaur 01032
Stokkur 01035
Villingur 01036

Nautaskrá 2007-08

Í nautaskrá 2007-08 verða: Þvertinn 97032, Hersir 97033, Hræsingur 98046, Prasi 98052, Gangandi 99035, Laski 00010, Júdas 00031, Gosi 00032, Náttfari 00035, Þröstur 00037, Bútur 00043, Lás 00045, Húsi 01001, Úði 01004,

Faldur 01017, Neisti 01018, Taurmur 01024, Völustakkur 01026, Snotri 01027, Spotti 01028 og Kappi 01031.

Upplýsingar um þessi naut hafa verið uppfærðar á www.nautaskra.net.

Nautsfeður

Nautsfeður til notkunar næstu mánuði eru: Laski 00010, Gosi 0032 (á próteinháar kýr), Náttfari 00035 (á próteinháar kýr), Snotri 01027 og Spotti 01028.

Nautkálfar á stöð

Í vetur verða teknir nautkálfar á stöð undan eftirtöldum nautum: Hersir 97033, Rosi 97037, Glanni 98026, Laski 00010, Gosi 00032 og Náttfari 00035.

Ungnaut

Útsendingu er lokið úr nautum fæddum '05 og vel á veg komin úr fyrstu nautum úr árg. '06.

Dreifingu er lokið úr Renningi 05014, Mola 05015, Grallara 05017, Gussa 05019, Pengli 05022, Þrjóti 05024, Goða 05025, Baugi 05026, Gauki 05027, Vindli 05028, Brandi 05029, Herkúles 05031, Stjarna 05032, Frama 05034, Sússa 05037, Rösk 05039, Ljúfi 05040, Bifri 05041, Gimli 05042 og Birtingi 05043.

Dreifing er langt komin, þ.e. yfir 600 sk. farnir frá Hvanneyri, úr: Dreitli 06001, Hlíðari 06002, Kola 06003, Leisti 06006 og Balda 06010.

Útsending er vel á veg komin úr Karra 06007 og Hala 06014.

Byrjað er að senda út úr Sjómanni 06017, Loga 06019, Kambi 06022 og Dynjanda 06024.

Nautaskráin er á netinu og þar er hægt að finna upplýsingar um öll óreynd og reynd naut í notkun. Slóðin er www.nautaskra.net.

Bændur stórtækir í vélakaupum

- Nauðsyn eða „dótaleikur“ - ?

Undanfarin ár hafa fjárfestingar aukist meðal bænda í nýrri aðstöðu, landi og greiðslumarki. Vélakaup hafa þó verið bændum sérstaklega hugleikin á þessu ári líkt og síðustu ár. Til að líta á hversu háar upphæðir þetta eru má skoða innflutningsupplýsingar frá Hagstofu Íslands. Í eftirfarandi töflu sjást verðmæti innflutningsins, miðað er við cif-verðmæti, þ.e. vörur komnar á hafnarbakka hér á landi.

Tafla 1. Innflutningur 2002 til 2006, cif-verðmæti í milljónum króna

	Dráttarvélar	Önnur tæki	Samtals
2006	1.360	2.042	3.402
2005	1.143	1.308	2.451
2004	565	949	1.514
2003	387	708	1.095
2002	285	656	941

Athygli vekur aukinn innflutningur annarra tækja en dráttavéla en þar vega mjaltapjónarnir töluvert í upphæðum. Lítið sem ekkert hefur dregið úr innflutningi þessara tækja árinu sem senn er liðið. Nefna má að í lok október var búið að flytja inn 293 dráttarvélar til landsins eða rétt tæplega eina dráttarvél hvern dag, verðmæti þessa innflutnings á cif-verði var tæplega 1.200 milljónir króna.

Ekki er hægt annað en horfa á þessar geysiháu tölur og velta fyrir sér hvort menn hafa í öllum tilvikum lagt niður fyrir sér hvernig viðkomandi tæki eða vél skili fjármagninu til baka sem bundið er í viðkomandi tæki. Ekki síst á tímum hárra vaxta og hækkana á aðföngum.

Í það minnsta má spyrja; þar sem líður að áramótum og ýmis „kostaboð“ eru í boði: Er ekki komið nóg af „dóti“ ?

Af hauststarfinu í sauðfjárrækt 2007

Hrútasýningar 2007

Hauststörfin í sauðfjárrækt gengu nokkuð vel fyrir sig. Lambskoðanir hófust í endan ágúst og fyrir miðjan september voru fáeinir skoðanir. Frá 17. september til byrjun nóvember var unnið að dómsstörfum nánast hvern einasta virka dag og voru sumir dagarnir mjög þéttskipaðir, sérstaklega er leið á haustið. Óvenju mikið var um það þetta haustið að smalamennskur hittust á sýningardaga í sumum sveitum. Ástæðan var aðallega vegna leiðindatíðarfars og var því hver einasti góður dagur gripinn í smalamennskur og hittist ótrúlega oft á að það var sýningardaginn í þeirri sveit. Í sumum sveitum hafði smalamennskur verið seinkað miðað við fyrri ár sem kom svo niður á skipulagi haustsins. Gimbraskoðanir og afkvæmarannsóknir fóru fram samhliða hrútaskoðunum eftir því sem bændur óskuðu og tími leyfði.

Aukinn áhugi er á meðal sauðfjábænda að láta skoða bæði hrúta og gimbrar í lok ágúst eða byrjun september. Þeir sem leggja meirihlutann af lömbunum inn á sumarmarkað vilja geta valið ásetning úr á þeim tíma.

Aðalstarfsmenn haustsins voru Fanney Ólöf, Grétar Már, Óðinn Örn og Þórey. Halla Eygló og Guðmundur fóru í nokkrar skoðanir í nágrenni Selfoss. Sólrún Ólafsdóttir á Kirkjubæjarklaustri sá um skráningu á dómum í tölvu. Fulldæmdir voru um 2.800 lambhrútar, 538 veturgamlir hrútar og um 7.200 gimbrar.

Haustfundirnir í sýslunum fjórum voru haldnir dagana 21. og 22. nóvember og var mæting ágæt. Á fundunum var farið yfir hauststarfið, Sveinn og Þorsteinn fóru yfir starfsemi Sauðfjársæðingastöðvar Suðurlands, hrútakostur sauðfjársæðingastöðvarinnar var að þessu sinni kynntur af Fanneyju Ólöfu og eftir að fundargestir höfðu gætt sér á kaffi og kókum voru verðlaunaveitingar. Að þessu sinni voru 5 bú verðlaunuð fyrir efstu lambhrútana í hverri sýslu, 3 efstu veturgömlu hrútarnir í hverri sýslu voru verðlaunaðir fyrir einstaklingsdóm og 5 eldri hrútar í hverri sýslu voru verðlaunaðir fyrir BLUP kynbótamat. Lambhrútunum og veturgömlu hrútunum var raðað eftir samanlögðum stigum fyrir bak, malir og læri (BML), þá heildarstigum og að lokum þykkt bakvöðva. Hrútar, bæði veturgamlir og lambhrútar, sem dregnir voru niður fyrir haus (t.d. vegna skakks bits) eða með gallaða fætur komu ekki til greina sem verðlaunahrútar og voru teknir af listanum yfir þá stigahæstu vegna þessara galla, þó þeir væru hátt stigaðir fyrir aðra eiginleika. Þeir hrútar sem eru í töflunum eru því allir með 8,0 fyrir haus og fætur. Hálfst stig var dregið af lambhrútum sem voru gengnir einir undir móður sinni. Árið 2006 var ákveðið að verðlauna tíu bú sem ættu stigahæstu lambhrútana í hverri sýslu en ekki að verðlauna einungis 10 stigahæstu lambhrútana. Sauðfjárræktarnefnd BSSL samþykkti síðan á fundi í ágúst 2007 að verðlauna fimm efstu búin og veita þeim öllum viðurkenningarskjal með efstu hrútum þess bús og að þremur efstu búunum yrði einnig veittur verðlaunaplatti. Fyrirkomulagið var ákveðið þannig að það bú sem átti efsta lambhrútinn var í fyrsta sæti, síðan voru listaðir upp hrútar frá þessum bæ sem voru innan næstu fjögurra búna. Bú í öðru sæti átti næsta lambhrút

á eftir búin númer eitt og síðan listaðir upp hrútar frá þessu búin innan næstu þriggja búna. Þetta hélt svo áfram svona þangað til fimm bú voru fundin. Með þessu fyrirkomulagi er hægt að verðlauna fleiri góða lambhrúta og yfirleitt fleiri góð bú heldur en gert hefur verið.

Þær breytingar urðu á BLUP verðlauninum að til að hrútur eigi möguleika á verðlaunasæti verður hann að hafa a.m.k 100 í einkunn fyrir frjósemi og mjólkurlagni dætra. Annars er þeim raðað eftir heildareinkunn fyrir kjötmatið þar sem fita gildir 60% og gerð 40%. Ef hrútar eru fjafir þá raðast sá hrútur ofar sem hefur hærri einkunn fyrir fitu.

Kaffiveitingar í Árnes-, Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu voru í boði Sláturfélags Suðurlands, Norðlenska hf, Vélfangs ehf og N1 og í Austur-Skaftafellssýslu var kaffið í boði Búnaðarsambands Austur-Skaftafellssýslu.

Verðlaun fyrir efstu lambhrútanna voru í boði Áburðarverksmiðjunnar hf, verðlaun fyrir efstu veturgömlu hrútanna voru í boði Jötunn Véla ehf og verðlaun fyrir efstu BLUP hrútanna voru í boði Yara.

Veturgamlir hrútar 2007

Í haust voru dæmdir 538 veturgamlir hrútar sem er 21% fækkun frá haustinu 2006. Hrútarnir voru heldur vænni núna en haustið 2006. Þeir voru að meðaltali 84,3 kg en 81,2 kg haustið 2006. Þyngstu hrútarnir voru í Ölfushreppi 96,3 kg að meðaltali.

Hæst dæmdu veturgömlu hrútarnir 2007

Árnessýsla							
Sæti	Númer	Nafn	Nafn býlis	Faðir	Alls	BML	
1	06-042	Feldur	Tóftir	02-923	Lómur	86,5	38,0
2	06-040	Svipur	Tóftir	-	Spænir	87,0	37,5
3	06-230	Surgur	Auðsholt 4	-	Gaur	86,5	37,5

Rangárvallarsýsla							
Sæti	Númer	Nafn	Nafn býlis	Faðir	Alls	BML	
1	06-297	Alki	Ytri-Skógar	02-201	Hlekkur	87,0	38,0
2	06-304	Hv.Móri	Skarðshlið	05-278	Prakkari	87,0	37,5
3	06-471	Marteinn	Meiri-Tunga III	02-021	Leggur	86,0	37,5

Vestur-Skaftafellssýsla							
Sæti	Númer	Nafn	Nafn býlis	Faðir	Alls	BML	
1	06-099	Hlemmur	Fagurhlið	03-083	Tvinni	86,5	37,5
2	06-316	Einir	Hraunkot	04-301	Pyttur	86,5	37,0
3	06-466	Klaki	Y-Sólheimar II	03-924	Kuldi	86,0	37,0

Austur-Skaftafellssýsla							
Sæti	Númer	Nafn	Nafn býlis	Faðir	Alls	BML	
1	06-186	Glæsir	Fornustekkar	02-353	Bjartur	86,0	37,0
2	06-136	Eðall	Fornustekkar	02-102	Kristall	86,0	36,5
3	06-680	Toppur	Lækjarhús	03-924	Kuldi	85,5	36,5

Meirihluti hrútanna eða 99% fékk IA verðlaun. Mestu fjöldi dæmdra hrúta var í Holta- og Landsveit 39, Kirkjubæjarklaustri 33 og Örafum 32. Af þessum 538 hrútum voru 299 (~43%) af þeim undan sæðingahrútum, 237 undan þeim hyrndu og 62

undan þeim kollóttu. Þetta er heldur lægra hlutfall en var haustið 2006 en þá voru 56% allra dæmdra veturgamalla hrúta undan sæðingahrútum. Haustið 2005 var hlutfallið þó enn betra eða 65%. Lómur átti flesta syni þetta haustið eða 43. Á eftir honum komu Mímir með 29 syni, Hylur með 28 syni og Busi með 25. Af kollóttu hrútunum átti Kútur flesta syni eða 21 og fast á eftir honum fylgdi Partur með 20 syni.

Efsti veturgamli hrúturinn í Árnessýslu kemur frá Tóftum og heitir Feldur 06-042 og er sonur Lóms 02-923. Í Rangárvallasýslu var Alki 06-297 frá Ytri-Skógum efstur, faðir hans er Hlekkur 02-201 sem er sonarsonur Læks 97-843. Hlemmur 06-099 frá Fagurhlíð var hæst dæmdur í Vestur-Skaftafellssýslu, hann er sonur Tvinna 03-083 Nálasonar (98-870). Í Austur-Skaftafellssýslu stóð efstur Glæsir 06-186 frá Fornustekjum sonur Bjarts 02-353 Álssonar (00-868) frá Stapa í sömu sveit.

Lambhrútar

Skoðaðir voru 2790 lambhrútar í sýslunum fjórum. Þar af voru 176 lambhrútar í afkvæmarannsókn í Ytri-Skógum fyrir Sauðfjarsæðingastöð Suðurlands. Niðurstöður afkvæmarannsóknarinnar voru mjög góðar og ákveðið var að taka tvo hrúta á Sauðfjarsæðingastöð þegar niðurstöður lágu fyrir.

Rétt tæpur helmingur lambhrútanna eða 1381 var undan sæðingahrútum. Mikið úrval var af góðum hrútsefnum og eftirtektarvert hve margir lambhrútar eru að mælast með 30 mm bakvöðva eða meira og allt upp í 45 mm sem er þykkasti bakvöðvi sem mældur hefur verið hjá Búnaðarsambandi Suðurlands síðan ómmælingar hófust. Sæðingahrútarnir voru allir að koma vel út og er það mjög ánægjulegt. Af hyrndu sæðingahrútunum átti Raftur langflesta syni, 254. Þeir sem komu næstir honum voru Hvellur með 127, Dregill með 122 og Lóði með 109. Af kollóttu hrútunum áttu flesta syni Spakur með 76 og Ljómi 34.

Af hyrndu sæðingahrútunum má segja að Papi hafi verið sigurvegari haustsins á Suðurlandi. Hann var hæstur í heildarstigun, lærastigun og samanlögðum stigun fyrir bak, malir og læri. Hann var einnig á toppnum ásamt fleirum í bakvöðva og lögun vöðva. Gömlu höfðingjarnir Moli, Lómur og Hylur voru að vanda að koma vel út og fylgdu Papa fast á eftir en þeir áttu allir innan við 10 syni. Aðrir hrútar sem voru einnig að koma vel út voru Raftur, Hvellur og Dregill. Aðrir komu heldur slakar út en voru samt í góðu lagi.

Af kollóttu hrútunum var Ljómi sterkastur. Hann hafði flest heildarstig og samanlögð stig fyrir bak, malir og læri og með besta bakvöðvann 28,6 mm og lögun vöðva 4,0. Hæstir og jafnir fyrir lærastig voru Ljómi, Lykill og Mókollur. Lykill og Spakur fylgdu Ljóma fast eftir á toppnum.

Flestir lambhrútar voru dæmdir í Árnessýslu, 815. Heildarstigun var að meðaltali hæst í Vestur-Skaftafellssýslu, 83,2 stig. Í Árnessýslu var lærastigun að meðaltali hæst, 17,4 stig, og einnig samanlögð stig fyrir bak, malir og læri, 34,5 stig. Þykkasti bakvöðvinn að meðaltali var í Austur-Skaftafellssýslu, 30,2 mm. Eins og fram kemur fram í greininni voru fimm bæir verðlaunaðir fyrir stigahæstu lambhrútana í hverri sýslu. Í sýslunum fjórum voru 303 lambhrútar með 36,0 eða meira fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri. Árið 2006 voru þeir 153 sem gerir nærri helmings fjölgun þrátt fyrir að heldur færri lambhrútar voru skoðaðir í ár. Að auki voru 12 lambhrútar með yfir 36 stig fyrir BML en féllu út þar sem þeir voru annað hvort með gallaðan haus eða gallaða fætur. Af þessum 303 voru 150 undan sæðingahrútum og af 30 lambhrútum sem eru verðlaunaðir eru 15 undan sæðingahrútum. Af verðlaunahrútunum átti Raftur

Verðlaunahafar í Árnessýslu, f.v. Þórarinn í Vogsósum, Sigurfinnur á Tóftum, Vilhjálmur á Hlemmiskeiði, Halldór á Nautaflofum, Gísli og Björk á Laugum og Hafliði á Ósabakka.

Verðlaunahafar í Rangárvallasýslu, f.v. Jens í Teigi, Sigurður í Ytri-Skógum, Sigríður á Kaldbak, Ólafur í Skarðshlíð, Erlendur í Skarði og Ari á Helluvaði.

Verðlaunahafar í V.-Skaftafellssýslu, f.v. Ólafur í Fagurhlíð, Einar Guðni í Ytri-Sólheimum, Margrét á Mýrum, Katla Björg í Efri-Ey 2, Þórunna í Ásgarði, Harpa Óska á Herjólfssstöðum, Ólöf Ragna í Gröf og Elín Heiða í Úthlíð.

Verðlaunahafar í A.-Skaftafellssýslu, f.v. Kristín í Holtahólum, Elvar á Nýpugörðum, Bjarni og Ásthildur á Fornustekjum og Ármann á Svínafelli. Á myndina vantar verðlaunahafana á Hala.

Feldur 06-042, Tóftum, f. Lómur 02-923.

751A, Fornustekkingum, f. Forseti 05-135.

1169, Úthlið, f. Dregill 03-947.

113, Hvammi, f. Gráni 03-957.

Hlemmur 06-099, Fagurhlið, f. Tvinni 03-083.

536, Skarðshlið, f. Snigill 05-281.

Glæsir 06-186, Fornustekkingum, f. Bjartur 02-353.

Alki 06-297, Ytri-Skógum, f. Hlekkur 02-201.

Hrossaræktin – skýrsluskil o.fl.

Senn líður að áramótum og því rétt að minna ræktendur á að skila inn folalda-, afdrifa- og stóðhestaskýrslum. Eins og sjálfsagt flestum er kunnugt um þá munu folöld fædd 2007 ekki fá A-vottun nema fyrir liggja sönnun á ætterni. Þetta þýðir að A-vottun kemur ekki inn í WorldFeng fyrr en búíð er að DNA-greina folöldin og sanna að þau séu rétt ættfærð. Til þess að það sé hægt verða báðir foreldrar að vera DNA-greindir. Stóðhestar sem hlotið hafa dóm eru langflestir DNA-greindir en víða eru hryssur ekki DNA-greindar. Best er að taka strok úr mæðrunum um leið og tekið er úr folöldunum sé hægt að koma því við.

Af árgangi 2006 er búíð að skrá 2.337 lifandi folöld á Suðurlandi en samkvæmt forðagæsluskýrslu það sama ár voru sett á 2.703 folöld. Það er því búíð að skrá 87% af árgangi 2006 fæddum á Suðurlandi í WorldFeng.

Þátttaka í kynbótasýningum á vegum BSSL var góð og voru samtals 950 hross dæmd. Þess má geta að alls voru dæmd 1.305 hross á landinu öllu ef FM2006 er ekki talið með. Það þýðir að 73% allra dæmdra hrossa á árinu voru sýnd á starfssvæði BSSL. Á Sörlastöðum voru sýnd 443 hross (tvær sýningar) og á Gaddstaðaflofum 507 hross (tvær sýningar). Vorsýningin á Gaddstaðaflofum var óvenju lítil að þessu sinni en einungis 247 hross mættu til dóms. Síðsumarsýningin var hins vegar sú stærsta fram að þessu en 260 hross hlutu dóm. Trúlega verða þrjá sýningar næsta vor á starfssvæði BSSL rétt eins og verið hefur. Stefnt er að því að 2 dómnefndir verði við störf á þeim öllum, þannig sýningar munu ekki skarast.

Í febrúar á næsta ári ætla Hrossaræktarsamtök Suðurlands í samvinnu við Landbúnaðarháskólann á Hvanneyri að vera með námskeið í byggingardómum og vænti ég mikillar þátttöku á þeim enda landsmót á næsta leiti.

Að lokum óska ég bændum og búaliði gleðilegra jóla og farsældar á nýju ári.

Halla Eygló Sveinsdóttir

Okkar bestu jóla- og nýárskveðjur
með þökk fyrir
viðskiptin á árinu sem er að líða!

Vörðufell
BYGGINGAVERKTAÐAR

vordufell@simnet.is • vordufell.is
Símar: 898 1589 • 897 8960

Brunavarnir ofarlega í huga bænda

Bruninn á Stærta-Árskógi í síðasta mánuði hefur mikið verið ræddur í bændastétt undanfarið. Víst er að hann hefur orðið mörgum bóndanum viðvörn og hvatning til að fara yfir stöðu eldvarna hjá sér. Eitt atriði geta bændur t.d. lagað hjá sér strax en það er að láta setja útsláttarofa (höfuðrofa) á þær vélar sem þeir geyma inni en nota hvað mest. Má þar nefna liðléttinga og dráttarvélar með ámoksturstækki eða skotbómulyftara sem bændur nota við gjafir. Rafgeyminn ættu bændur hins vegar að aftengja á öðrum dráttarvélum sem ekki eru notaðar yfir vetrartímamann og geymdar eru inni. Það sama gildir að sjálfsögðu um bíla sem geymdir eru inni.

Á síðasta stjórnarfundum BSSL var gestur fundarins Kristján Einarsson, slökkviliðsstjóri Brunavarna Árnassýslu. Hann var beðinn um að fara yfir stöðu eldvarna í sínu umdæmi. Í máli Kristjáns kom m.a. fram að töluvert mörg ný útihús hefðu risið í umdæminu undanfarið misseri og nánast undantekningarlaust væri um að ræða stálgrindar- eða límréshús klædd með samlokueiningum, s.k. yleiningum. Yleining væri þó ekki það sama og yleining þegar kæmi að brunavörnum og ekki öll fyrirtæki sem væru að selja slík hús hefðu vottaðar yleiningar. Þéttleiki uretan-einangrunarinnar skipti máli varðandi brunagildi. Hvatti hann bændur til að kynna sér slíkt áður en ráðist væri í kaup á yleiningum. Þá kom fram að mögulega verði endurskoðað að leyfa s.k. rennihurðir eða iðnarðarhurðir í gripahús þar sem möguleikinn á að opna fyrir gripunum utanfrá getur verið takmarkaður eins og hefur sýnt sig í fleiri en einum bruna. Kristján ítrekaði auk þess að ábyrgð húsbyggjenda og ekki síst meistara einstakra byggingarhluta væri mjög mikil og það væri í raun á þeirra ábyrgð að lögum og reglugerðum sé fylgt varðandi efnisval, frágang eldvarnarveggja o.þ.h.

Kristján blés á allt tal um að lítill eldsmatur væri í fjósum og því lítill eldhætta. Í því sambandi benti hann á að sama umræða hefði átt sér stað fyrir bruna Vinnslustöðvarinnar í Vestmanneyjum sem margir muna eftir. Í því

húsi hefðu veggir verið steinsteyptir og aðeins ein vél staðið á miðju gólfi. Auk þess væri mikil bleyta alla jafna á vélinni og á gólfi. Þrátt fyrir þetta hefði húsið brunnið til grunna og málingin á veggjunum logað sem annað.

Í kjölfar orða Kristjáns ákvað stjórn BSSL að óska eftir samstarfi við Brunavarnir Árnassýslu um úttektir á nokkrum útihúsum á svæðinu. Niðurstaða slíkra úttekta yrðu síðan birtar í fréttamiðlum bænda án þess þó að einstök hús eða bæir yrðu tilgreindir. Tilgangurinn væri sá að fara almennt yfir hvað betur mætti fara og hvað væri vel gert í brunavörnum. Einnig ákvað stjórnin að sett yrði upp fullkomið brunavarnarkerfi í Tilraunafjósinu að Stóra-Ármóti.

Jóhannes Hr. Símonarson

Jólin 2007

*Óskum viðskiptavinum okkar
gleðilegra jóla og
farsældar á komandi ári*

Þökkum samstarfið á árinu sem er að liða

Áburðarverksmiðjan

Bústólpi
FÓÐUR OG ÁBURÐUR

FÓÐURBLANDAN
- gæði í hverri gjöf